

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Lenkou Zapletalovou ve věci

obchodní společnosti [PO1], IČO XXXX

se sídlem XXXX

za účasti

M. B., narozený XXXX

bytem XXXX

o zrušení obchodní společnosti s likvidací a jmenování likvidátora

takto:

- I. Soud zrušuje obchodní společnost [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX, zapsanou v obchodním rejstříku Krajského soudu v Brně v oddílu C, číslo vložky XXXX, s likvidací.**
- II. Soud jmenuje likvidátorem obchodní společnosti [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX, pana Ing. L. N., narozeného XXXX, se sídlem XXXX, IČO XXXX.**
- III. Obchodní společnost [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX je povinna zaplatit soudní poplatek ve výši 2 000 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.**
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Brně usnesením č.j. 36 Cm 143/2020-14, vydaným dne 16. 2. 2021, které nabylo právní moci dne 11. 3. 2021, zahájil řízení o zrušení společnosti [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX s likvidací a jmenování likvidátora společnosti, z důvodů nastalých v souvislosti se zánikem účasti ve společnosti společníka D. M. Uvedený společník vlastnil obchodní podíl na společnosti [PO1] ve výši 50 %, na němž byla provedena exekuce postižením tohoto podílu exekučním příkazem č. j. 12 Ex 78/06-16, pravomocně ke dni 29. 12. 2015, proto rejstříkový soud usnesením č.j. C 40006/RD50/KSBR, Fj 38722/2016/KSBR, které nabylo právní moci dne 27. 4. 2016, rozhodl o výmazu společníka D. M. z obchodního rejstříku a jeho obchodní podíl byl zapsán jako uvolněný.
2. Podle § 212, odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) v aktuálním znění – dále jen ZOK *podíl společníka, jehož účast za trvání společnosti zanikla bez právního nástupce, se považuje za uvolněný podíl.*
3. V odst. 3 uvedeného ustanovení se uvádí, že *práva a povinnosti spojené s uvolněným podílem nelze vykonávat.*
4. Podle § 213, odst. 1 ZOK *Společnost jako zástupce prodá uvolněný podíl, ledaže je podíl nepřevoditelný nebo to vylučuje společenská smlouva, nejméně za přiměřenou cenu bez zbytečného odkladu. Společníci mají předkupní právo k prodávanému uvolněnému podílu. Využije-li předkupní právo více společníků, rozdělí se uvolněný podíl mezi tyto společníky podle poměru jejich podílů.*

5. Dle § 213, odst. 2 ZOK *Výtěžek z prodeje tvoří vypořádací podíl a společnost ho bez zbytečného odkladu po prodeji vyplátí oprávněné osobě.*
6. Podle § 214, odst. 1 ZOK *Nepodaří-li se uvolněný podíl prodat ve lhůtě 3 měsíců, určí se výše vypořádacího podílu a jeho splatnost podle § 36. Podle § 36 se určí výše vypořádacího podílu a jeho splatnost také v případě, že je podíl nepřevoditelný, nebo určí-li to společenská smlouva.*
V odst. 2 tohoto ustanovení se uvádí, že *Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, lze lhůtu podle odstavce 1 prodloužit dohodou mezi společností a společníkem, jehož účast zanikla, nebo jeho právním nástupcem až o 1 rok.*
7. Podle § 215, odst. 1 ZOK *Bez zbytečného odkladu poté, co je nebo mohla být zjištěna výše vypořádacího podílu podle § 214, rozhodne společnost o přechodu uvolněného podílu nejméně za protiplnění ve výši vyplaceného vypořádacího podílu na zbývající společníky poměrně podle jejich podílů, na některé společníky nebo jen na jednoho z nich, jinak sníží základní kapitál o vklad společníka, jehož účast ve společnosti zanikla; nesplní-li společnost tuto povinnost, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci. Tato rozhodnutí náleží do působnosti valné hromady.*
8. V odst. 2 tohoto ustanovení se uvádí, že *Stanou-li se všechny podíly uvolněnými, může společnost rozhodnout, že vlastnické právo k těmto podílům přechází na společnost. Rozhodnutí náleží do působnosti jednatele a má formu veřejné listiny; tvoří-li jednatel kolektivní orgán, rozhodnutí se osvědčuje veřejnou listinou. a v odst. 3 že Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází vlastnické právo k podílu na společníky a rozhodnutím podle odstavce 2 na společnost.*
9. Ze zakladatelské smlouvy [PO1], obsažené v notářském zápise NZ 48/2001, N 48/2001 ze dne 7. 3. 2001, konkrétně z jejího oddílu 2, § 7, který se zabývá úpravou obchodního podílu, vyplývá, že obchodní podíl na předmětné korporaci je se souhlasem valné hromady převoditelný.
10. Po zániku účasti společníka D. M. v obchodní korporaci [PO1] se tak jeho padesátiprocentní obchodní podíl stal podílem uvolněným ve smyslu § 212, odst. 1 ZOK, neboť jeho účast ve společnosti [PO1] zanikla bez právního nástupce za trvání společnosti. Jednatel [PO1] měl tedy v tomto případě postupovat podle § 215, odst. 2 ZOK a rozhodnout o přechodu vlastnického práva k uvolněnému podílu na společnost, aby ho bylo možné následně prodat, aby společnost získala nového společníka, což však neučinil.
11. Je možno konstatovat, že obchodní společnost [PO1] tím, že nemá svou zakladatelskou smlouvou stanovený počet společníků a její 50% podíl zůstal uvolněný, nesplňuje tak obligatorní předpoklady vyžadované pro vznik všech právnických osob zákonem. Mezi takové předpoklady je totiž nutno, kromě těch stanovených v § 123, odst. 1 občanského zákoníku, zahrnout i zakladatelské právní jednání, vykonávané při zakládání společnosti s ručením omezeným zakladateli, tedy osobami, které uzavřely společenskou smlouvu, neboť tyto zakladatelé se po vzniku společnosti zápisem do obchodního rejstříku stávají jejími prvními společníky. Z uvedeného lze tedy dovodit, že i tehdy, pokud společnost nemá společníky, kteří vlastní 100 % všech obchodních podílů dané obchodní korporace, pak ta nesplňuje předpoklady vyžadované pro její vznik zákonem.
12. Podle § 172, odst. 1 písm. b) občanského zákoníku *soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem.*
13. Dle § 172, odst. 2 občanského zákoníku *umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud ji před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatku.*
14. V usnesení č.j. 36 Cm 143/2020-14 soud stanovil společnosti [PO1] k odstranění předmětného nedostatku, pro jehož existenci je vedeno toto řízení, dodatečnou lhůtu v délce 30 dnů od doručení uvedeného usnesení, ve které by ještě mohly být důsledky tohoto řízení zvráceny.

Současně byla předmětná společnost poučena o tom, že pokud k odstranění nedostatku nedojde ani podle této poslední výzvy soudu, bude společnost soudem zrušena s likvidací a soud jí jmenuje likvidátora dle § 191, odst. 1, věty druhé občanského zákoníku. Uvedené usnesení bylo řádně doručeno společnosti dne 11. 3. 2021, avšak ta na usnesení soudu vůbec nereagovala. Účastník, kterému bylo usnesení doručeno dne 1. 3. 2021, v podání doručeném soudu dne 9. 3. 2021 soudu sdělil, že dne 16. 9. 2002 ukončil funkci jednatele a svůj obchodní podíl ve firmě prodal za 1 Kč V. U. a podle domluvy měl pan D. M. zanést smlouvy o prodeji do obchodního rejstříku, protože účastník je nemá, což se bohužel nestalo. Účastník také uvedl, že od 16. 9. 2002 nemá o firmě žádné zprávy a na chodu firmy se nikdy nijak nepodílel. Rozhodnutí o likvidaci společnosti vítá.

15. Řízení o zrušení právnické osoby a nařízení její likvidace patří dle § 85 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen z.ř.s.) mezi řízení ve statusové věci, která mohou být rozhodnuta v souladu § 19 z.ř.s. bez jednání; jednání by bylo nařízeno jen v případě, kdy by bylo prováděno dokazování (§ 89, odst. 1 z.ř.s.). Tato věc mohla být rozhodnuta na základě uvedených zjištění soudu, neboť nebyly shledány důvodné pochybnosti o těchto, tudíž nebylo potřebné provádět dokazování, ani nařizovat ústní jednání.
16. Podle § 191, odst. 1 občanského zákoníku *Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.*
17. Dle § 191, odst. 3 občanského zákoníku *Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.*
18. Podle § 191, odst. 4 občanského zákoníku nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.
19. V souladu s výše citovanou úpravou § 191 občanského zákoníku soud, když nebyl podán žádný jiný návrh a s ohledem na dosavadní zcela nečinný přístup jednatele k problémům společnosti, tak pro zajištění řádného a efektivního průběhu likvidace zrušené obchodní korporace [PO1] jmenoval likvidátorem pana Ing. L. N., narozeného XXXX, se sídlem XXXX, IČO XXXX, který je osobou, zapsanou v seznamu insolvenčních správců, vedeným Ministerstvem spravedlnosti ČR.
20. Likvidátor, specifikovaný ve výroku II. tohoto usnesení, kterým bylo o jeho jmenování dle § 191, odst. 1 občanského zákoníku rozhodnuto, se tímto rozhodnutím také stává účastníkem tohoto řízení.
21. Likvidátor se také stává zvláštním orgánem (sui generis) zrušené společnosti a v souladu s § 193 občanského zákoníku (podle něhož *Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.*) na něj přechází zejména tzv. vnější jednateelská, resp. zástupčí oprávnění, spočívající v oprávnění jednat navenek vůči třetím osobám, ale může činit i právní jednání vůči členům a orgánům samotné zrušené a likvidované právnické osoby, a to v rozsahu, určeném v ustanoveních o likvidaci, zejména v § 196 občanského zákoníku (který v odst. 1 uvádí, že *činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace*) a v § 187 občanského zákoníku (dle jehož odst. 1. *účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.*) Právní jednání i procesní úkony v rámci likvidace tak likvidátor činí přímo za likvidovanou právnickou osobu. Třetí osoby mají povinnost poskytnout likvidátorovi potřebnou součinnost, tak jak stanoví § 192 občanského zákoníku, který uvádí *Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci.*

22. K výroku II. soud pro úplnost dodává, že vycházel ze závěrů Nejvyššího soudu ČR, uvedených ve věci sp. zn. 27 Cdo 2916/2018 ze dne 15. 4. 2020 (kde se uvádí, že „Osobu zapsanou do seznamu insolvenčních správců proto soud (za podmínky stanovené v § 191 odst. 4 o. z.) jmenuje likvidátorem, aniž by bylo nutné, aby s tím tato osoba vyslovila ad hoc souhlas. Ani likvidátor jmenovaný z řad insolvenčních správců nemůže z funkce likvidátora odstoupit, může však (stejně jako člen statutárního orgánu) navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.“), podpořených i názorem Ústavního soudu, obsaženým v jeho usnesení sp. zn. II. ÚS 1519/20 ze dne 9. 6. 2020 (v němž Ústavní soud konstatoval, že „Byť i v citovaném ustanovení § 191 odst. 4 o. z. není výslovně uvedeno, že insolvenční správce může být ustanoven soudem likvidátorem i přes svůj nesouhlas, výklad provedený Nejvyšším soudem vycházející ze systematiky zákona, legislativního vývoje i z účelu příslušné právní úpravy nelze sblédat rozporným s čl. 2 odst. 3 Listiny a čl. 2 odst. 4 Ústavy.“), z nichž má za to, že pro jmenování daného likvidátora, který je osobou, zapsanou v seznamu insolvenčních správců, nebylo potřebné, aby s tímto pan Ing. L. N. vyslovil souhlas.
23. Podle § 195 občanského zákoníku *odměna a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal*. Způsob určení odměny a výpočet náhrady hotových výdajů likvidátora, jmenovaného soudem, upravuje nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Vynaložené hotové výdaje, jejichž náhradu likvidátor bude požadovat, musí být jednoznačně odůvodněny, konkrétně specifikovány a řádně doloženy.
24. K posuzování účelnosti vynaložení hotových výdajů ve smyslu § 9, odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., v návaznosti na aktuální judikaturu Vrchního soudu v Olomouci (např. usnesení ve věci sp. zn. 8 Cmo 84/2020 a 5 Cmo 42/2020), je nutno upozornit, že základní povinností likvidátora po jmenování do funkce je co nejrychleji zjistit stav majetku likvidovaného subjektu, protože oznámení o vstupu do likvidace dle § 198 občanského zákoníku je vhodné zveřejnit teprve až po zjištění, že existuje majetek pro splnění účelu likvidace, vymezeného v § 187, odst. 1 občanského zákoníku. Pokud likvidátor zjistí, že likvidovaný subjekt nemá žádný skutečný ani potencionální majetek, z něhož by mohli být uspokojeni případní věřitelé likvidovaného subjektu, pak je z hlediska hospodárnosti na místě postup ve smyslu § 82 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, tedy využití institutu tzv. přímého výmazu subjektu, zapsaného ve veřejném rejstříku. V takových případech pak nelze považovat za účelně vynaložené zejména výdaje za zveřejnění inzerátu o vstupu do likvidace v Obchodním věstníku či náklady za daňové a účetní poradenství.
25. Jmenovanému likvidátorovi, k zajištění řádného a efektivního výkonu jeho funkce, soud v návaznosti na § 9, odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. uděluje, ve smyslu ust. § 30 vyhlášky Min. spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, souhlas s využitím osobního motorového vozidla pro účelné úkony související s likvidací společnosti
26. Výrok III. usnesení, kterým byla uložena povinnost k úhradě soudního poplatku, vychází z § 2, odst. 1, písm. e) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen zákon o SP), podle něhož *poplatníky poplatku za řízení před soudem prvního stupně jsou právnická osoba v řízení zahájeném bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o zrušení nebo likvidaci právnické osoby nebo o jmenování likvidátora právnické osoby a jeho splatnost je upravena v § 4, odst. 1, písm. j) zákona o SP (jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost v ostatních případech uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé) a v § 7, odst. 1, věty druhé zákona o SP (vzniká-li poplatková povinnost způsobem uvedeným v § 4 odst. 1 písm. e) až j), je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší)*. Výše poplatku byla stanovena dle položky 4, bod 1, písm. c) Sazebníku poplatků zákona o SP, kde se uvádí, že *Za návrh na zahájení občanského soudního řízení, jež předmětem není peněžité plnění v ostatních případech, není-li dále stanoveno jinak 2 000 Kč*. Soudní poplatek lze zaplatit na účet tohoto soudu č. XXXX (pod KS XXXX a VS XXXX), vedený u České národní banky, pobočka Brno nebo kolkovými známkami vydanými Ministerstvem financí České republiky, anebo jej lze složit v hotovosti na pokladně tohoto soudu, případně i zaplatit

na pokladně v bance a v tom případě je nutné zaslat opis pokladní stvrzenky účtárně Krajského soudu v Brně, pracoviště Husova.

27. Ve výroku IV bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení podle § 23 z.ř.s., podle něhož *Bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu a v řízení ve statusových věcech manželských a partnerských, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení podle výsledku řízení. Náhradu nákladů řízení lze přiznat, odůvodňují-li to okolnosti případu.*

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, k Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Nesplní-li společnost povinnost uloženou ve III. výroku usnesení, bude její splnění vymáháno.

Brno 9. května 2023

Mgr. Lenka Zapletalová v. r.
samosoudce